

Kal pri St Janžu, srez Krški. Repovš Friderika v Vrh pri Sv. Treh kraljih, srez Logatec. Majinger Milena v Gančane, srez Dol. Lendava.

—i Napredovali so učitelji(-ice) v VIII. skupino: Plevelj-Kastelic Matilda iz Leš; Jurinec Emilija iz Svečine; Škerget Karel iz Zelnave; Šlibar Terezija z Bleda; Zupan Alojzija iz Velike Doline; Kunčič Antonija iz Podrebe; v VII. skupino: Petrič Ida iz Dolge vasi; Tavčar Josip iz Brežic; Lebič Ivan iz Prevalj; Radin Mira iz Zidanega mosta; v VI. skupino: Ušen Terezija iz Sv. Petra v Sav. dolini; Arigler Marija iz Vrhnik, Kafurja Olga z Dobrave; Gačnik Mira iz Guštanja; Hribar Marija iz Tešanovcev.

—i Napredovali so učitelji(-ice) v VI. skupino: Čotar Marija iz Moravč; Rudolf Ema iz Cerknice; v VIII. skupino: Majhen Ivana iz Sv. Miklavža; Marok Boža iz Šmartna pod Šmarno goro; Bernot Nada iz Vurberka.

—i Prevedeni v IX. skupino so: Zlebnik Ema iz Orehovice; Velker Marija iz Črne; Mlaker Franc iz Turnišča.

Naša gospodarska organizacija

—g Članom Učit. Samopomoči. V mesecu aprilu 1935. je umrlo 6 članov. Članski prispevek bodete nakazali s polnočnico, ki ste jo prejeli v teh dneh za 4 smrtne primere (za 2 smr. prim. s prihodnjo polnočnico), in sicer: Dr. Rostohar Franc, Maribor; Luknar Marjana. Ptuj; Canjko Fran, Središče in Vrežec Janko, Ribno, to so 345. do 348. smrtni primer. Samski člani nakažejo 21 Din, zakonski pari 41 Din. Zadruga uprava je v aprilu t. l. izplačala dedicem po umrlih članih 75.000 Din, zato vljudo prosi, da ne odlašate z nakazili. Zlasti prosimo one člane, ki so prejeli opomine za poravnavo članskih prispevkov ali za mesečna odplačila na brezobrestnih podporah, da ne pozabijo na svojo dolžnost. Zadruga uprava je brez odloga in brez odbitkov izplačala posmrtnine takoj po predložitvi potrebnih listin.

Šolski radio

—r XXVIII. teden. V torek 7. maja: Zakleta Veronika, pravljica zvočna igra po narodni legendi iz kamniške okolice. Napisal Joža Vombberger, izvajal Radijski dramski studio. Igra je pisana v verzih, v nekakem slovesnem slogu, da tem boljše prikaže notranjo skrivnost in lepoto legende, ki ji težko najdemo primere. V petek 10. maja proslava »Materinskega dne«, izvajal I. dekliška osn. in višja nar. šola v Ljubljani.

—r V kmetijskem radiu bo ob 7.30 v nedeljo 5. maja predaval g. inž. Vinko Sadar: Kmetijska posvetovalnica.

Stanovska organizacija JUU

Iz izvršnega odbora

KOMUNIKE SEJE IZVRŠNEGA ODBORA JUU

od 16. aprila 1935.

Anketni odbor.

Iz referata anketnega odbora izvoljenega na XIV. glavni skupščini JUU za preiskavo razmer v sekciji za savsko banovino se konstatira:

kopališč. Pri postaji Sarambej zavozi vlak v trakijsko ravnino. Bujna, južna vegetacija kaže, da smo prestopili v toplo podnebje. Od tu vozi ozkotirna proga v defile reke Elli-Dere. Tatar-Pazardžik je dokaj obširno mesto na južnem bregu Marice. Tu se prideluje izvrstno grozdje in mnogo riža.

Plovdiv — stari Philippopolis — leži sredi plodovite trakijske ravnine. Mesto se grupira okoli petih sijenitnih gričev, ki se dvigajo strmo iz ravnine. Mesto je bilo vsled svoje gospodarske in strateške lege ob križišču važnih cestnih linij že v prastarih časih izrednega pomena. Sedaj se rado imenuje druga prestolica Bolgarije. Legenda pravi, da so se tu zgodili mitološki čudeži Orfeja. V prahistoričnih časih je akropola mesta služila Odrisom, pravečevalcem ravnine Marice, kot trdnjava proti krutim Besom iz Rodop. Filip II. Makedonski se je mesta vsled bratomornih bojev izlaha polastil, ga nanovo pozidal in naselil s kolonisti. Njemu na čast je dobilo ime Philippopolis. Iz tega imena so Trakijci naredili Pulpodeva, Slovani Plovdiv. Pod rimskim gospodarstvom je Plovdiv postal glavno mesto Mizije. Cesar Trajan je mesto lepšal ter mu dal začasno ime Ulpia Trimontium, Mark Aurel ga je obdal z močnim zidovjem, čegar sledovi so še danes pod imenom Hissar Kapia med gričema Nebet-Tepe in Džambas-Tebe ohranjeni; Septimij Sever je povzdignil mesto v metropolo Trakije, Caracalla, Heliogabal sta tu proizvajala znamenite igre, Lucijan slavi mesto kot eno izmed najlepših ponosno ležečih med Hemom (Balkan) in Rodopami. V l. 251. so mesto razdrli Goti, kmalu nato Sarmati, ki jih je pregnal Konstantin Veliki l. 322. Po vrsti je mesto dobilo potem obisk ne-ljubih gostov: Vizigotov, Atilovih Hunov, Ostrogotov, Avarov, Slovanov in Bolgarov. L. 812. se je mesta polastil bolg. kan Krum, Simeon Veliki

1. Da predsednik JUU, tov. Ivan Dimnik in podpredsednik Todor Dimitrijevič nista člana anketnega odbora ter kot taka nista bila v anketnem odboru in sploh nista prisostvovala nobeni seji tega odbora.

2. Da delo anketnega odbora ne obstoji v tem, da konstatira krivdo bilo katere sporne strani, nego samo v tem, da zadevo preišče in ugotovi dejstva.

3. Da anketni odbor ni mogel dokončati svojega dela in zato ni mogel sprejemati o tem delu nikakih sklepov.

4. Vsa druga obvestila ne ustrezajo pravemu stanju stvari.

Naš tisk.

Po izčrpn razpravi so sprejeti naslednji sklepi:

»Da se politični članki brez pristanka izvršnega odbora sploh ne tiskajo v Narodni prosveti. O vprašanju večjega pomena izdaja izvršni odbor posebne komunikacije.

Člani izvršnega in glavnega odbora JUU imajo lastna mišljenja o poedinih šolskih, prosvetnih, stanovskih in drugih vprašanjih, ampak ne stoji na stališču, da bi morala biti samo ta iznešena v javnih glasilih udruženja in da bi se nasprotna mišljenja ne smela slišati.

Zaradi tega želijo sedanji predstavniki JUU, da sta »Narodna prosveta« in »Učitelj« izraz vseh učiteljev in da se v njih morejo priobčevati razna mišljenja o posameznih vprašanjih. Samo morajo biti te razprave načelne in morajo nositi podpis pisca, da se ve, da je to njegovo mišljenje.

Članki, ki niso načelnega značaja in niso podpisani in v katerih se vprašanja ne razpravljajo principielno, nego so osebna polemična ali z gotovo tendenco, ne morejo biti priobčeni.

Iz društev: Vabila

— JUU — SRESKO DRUŠTVO KRANJ bo zborovalo v ponedeljek 6. maja ob 11. uri na deški šoli v Kranju. Udeležba naj bo polnoštevila! Odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO V ŽU-ZEMBERKU bo zborovalo v soboto dne 11. maja t. l. ob 10. uri dop. v Ajdovcu. — Med drugim bo na dnevnem redu referat o učiteljskih gospodarskih ustanovah. — Pridite polnoštevila na to zborovanje, ki je obenem tudi naš majniški izlet! Odbor.

— JUU SRESKO DRUŠTVO MARIBOR DES. BREG zboruje dne 11. maja 1935. ob 9. uri v Mali dvorani Narodnega doma. — Dnevni red: 1. Življenjska šola — referat tovariš Lavrič. 2. Moji vtisi ob pregledovanju šol — referat tov. Vranc. 3. Učiteljski gospodarski dan — dialog tovariša Hren in Vranc. 4. Dopolnitev odsekov. 5. Došli dopisi. 6. Zborovanje v juniju 1935. 7. Plačevanje knjig Sl. šol. matice in Učiteljskega kalendara JUU 1935. Odbor.

— JUU SRESKO DRUŠTVO SV. LE-NART V SLOV. GORICAH bo imelo svoje redno zborovanje 18. maja (v soboto) 1935. l. pri Sv. Juriju v Slov. gor. ob 10. uri. Pred zborovanjem ob 9. uri bo seja upravnega odbora. Zborovalo se bo najpreje po odsekih, ki smo se zanje odločili na zadnjem zborovanju, potem pa bo skupno zborovanje s predavanjem tov. Rogla o »čitanju v delovni šoli s praktičnimi primeri«.

Na zborovanje so vsi člani in članice vljudo vabljeni, še posebno zato, ker je to zadnje zborovanje v tem šolskem letu.

J. Štuhec, preds. Porenta Stane, tajnik.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO V GORNJEM GRADU bo zborovalo dne 11. maja 1935. v Šmartnem ob Paki ob 8. uri. Zboro-

pa ga je podjarmil svoji državi. Krvoločni ruski polkovodja Svetoslav je tu poklal 20.000 branilcev mesta. V mestu so počivali Križarji Gottfrieda bouillonskega, tu sta se ustavila Konrad III. in Friderik Barbarossa. Gostoljubje sta plačala z ognjem in mečem. Do l. 1364. so tu gospodarili Isaak Angelj, boljar Ivanko, flanderški vojvoda Boudoin, Teodor Komnen, Ivan Assen in drugi. Lala Šahin je mesto privojeval Turkom. Ti so uničili skoro vse lepe zgodovinske stavbe, sami pa zapustili mestu le malo spomenikov, n. pr. mošeje Džumaja in Imaret, ki so vredne ogleda. L. 1928. je potres Plovdiv na polovico razrušil, vendar pa so meščani škodo hitro popravili. Danes šteje Plovdiv preko 100.000 duš. Mesto, ležeče ob svetovni cesti, ki veže Evropo z Azijo, je bilo eminentno važno trgovsko središče. Ta značaj ima še danes in šteje med prva trgovska bolgarska mesta. Plovdiv tvori tako rekoč ena sama, več kilometrov dolga ulica s kratkimi postranskimi dohodi. Zanimiv je arheološki muzej s prahistoričnimi, trakijskimi, rimskimi in bizantinskimi starinami. Tudi etnografski muzej je vreden obiska. Izmed cerkva je znamenita cerkev sv. Marine, cerkev sv. Nedelje z lepimi, dragocennimi lesenimi rezbarijami in katoliška cerkev sv. Ludovika s sarkofagom kraljice Marije Luize, matere sedanjega carja. Vredno si je ogledati v starem mestu na griču Džambas-Tepe stare turške hiše in kopališča ter ostanki pokritega bazarja. Mesto ima mnogo šol, bogat pedagoški muzej, francosko in nemško šolo itd. Vsi griči mesta z imenom »Tepé« nudijo izvrstnen razgled po mestu. Mestna slika spada med najinteresnejše vse Evrope. Na najvišjem »tepé«, zvanem »Džendem-Tepé«, je stal za časa Trakijcev eden najlepših templjev Apolona. Na sosednjem »Bunardžik-Tepé« je spomenik ruskih bojevnikov, padlih okoli Plovdiva l. 1877.

(Dalje prih.)

KLOBUKE

zadnje novosti za pomlad, v finih barvah in elegantnih oblikah, samo dobre kakovosti, ter razne sportne čepice nudi v lepi izbiri

MIRKO BOGATAJ
trgovina klobukov in čepic
LJUBLJANA, Stari trg 14
Cene zmerne. — Sprejemajo se popravila.

vanje je posvečeno ekonomskemu položaju naše vasi in našega kmeta. Referirajo tov. Počakaj, Rainer, Predan in Hudaes. Dnevni red: 1. Dopisi. 2. Referati. Predlogi za banovinsko in glavno skupščino. 4. Stanovske zadeve. 5. Slučajnosti. Pred zborovanjem je kratka odbo-rova seja in sestanek upraviteljev glede sres. kmec. razstave glasom tozadevne okrožnice tov. predsednika. Tovariši(-ice), ki reflektirajo na obed, naj se prijavijo poimen-sko vsaj dva dni preje upravitelstvu narod-ne šole v Selcih. Pridite polnoštevila! Odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO SKOFJA LOKA bo zborovalo v soboto 11. maja s pričetkom ob 9. uri v narodni šoli v Selcih nad Škofjo Loko. Dnevni red: 1. Otvoritev in situacijsko poročilo. 2. Poročilo tajnika in blagajničarke. 3. Bolniško zavarovanje učiteljs-tva (ref. podpredsednik tov. Kokali). 4. O šolski disciplini (ref. tov. Košca). 5. Uspehi učnih travšč v Selški dolini (ref. tov. Može). 6. Predlogi in slučajnosti. Tovariši(-ice), ki reflektirajo na obed, naj se prijavijo poimen-sko vsaj dva dni preje upravitelstvu narod-ne šole v Selcih. Pridite polnoštevila! Odbor.

Poročila:

— JUU SRESKO DRUŠTVO V KAMNIKU je zborovalo dne 8. aprila 1935. v Kamniku. Navzočih je bilo 93 članov.

Predsednik tov. Ostanek je pri otvoritvi zborovanja posebej pozdravil novega sreskega načelnika g. Kosija in sreskega šolskega nadzornika tov. Arriglerja. G. sreski načelnik je poudaril, da si želi stika z učitelstvom, ki vzgaja naše najmlajše državljane v dobre Jugoslovane. Posebno je apeliral na zborovalce, da širijo med mladino vero, da je Jugoslavija stvarnost, ki ostane edina, skupna — nedeljiva.

Nato je tov. predsednik prečital referat tov. Hrena o učiteljskih gospodarskih ustanovah. Tov. Kocijančič pa je podal k posameznim točkam referata pojasnila ter razložil ustroj in delovanje učiteljskih gospodarskih ustanov. Predlagal je, da bi se pri vsakem društvu ustanovil gospodarski odsek, kateri naj bi predvsem zbiral razne predloge za povzdigo učit. gospodarstva. Za izvajanje se mu je v imenu članstva zahvalil tov. predsednik.

Sklepi: 1. Za spomenik Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja bo prispeval vsak član Din 50.— v 5 mesečnih obrokih.

2. Pridružujemo se soglasno sklepu učit. društva za Maribor — mesto glede ukinitve učiteljske šole v Mariboru.

3. Učitelstvo našega sreza je za uvedbo obveznega bolniškega zavarovanja.

4. Zbirke po šolski mladini naj se omeje na minimum.

5. Monopolizacija šolskih zvezkov in knjig naj se iz znanih razlogov ukine.

V smislu reorganizacije zborovanj sreskih učiteljskih društev so se določili referenti za posamezne odseke in sicer:

1. Odsek za nadaljevalno šolstvo — Ostanek, Cenčič.

2. Odsek za kulturno skrb in povzdigo vasi ter javno udejstvovanje učiteljs-tva — gospodarstvo — Primožič, Trobiš, Napokoj.

3. Šolsko upravni in pedagoški odsek — Koman, Horn, Schubert.

Sistem javnega izobraževanja na Češkoslovaškem

(Iz češčine prevedel V. K.)

(Nadaljevanje.)

DRŽAVNE PODPORE ZA LJUDSKO IZOBRAŽEVANJE V ČSR.

V proračunu ministrstva prosvete so vsako leto uvrščeni zneski za ljudsko - izobraževalne namene v smislu zakona z dne 7. febru- arja 1919. o organizaciji ljudskih tečajev državljanske vzgoje in v smislu zakona z dne 22. julija 1919. o javnih občinskih knjižnicah. Ministrstvo prosvete nudi iz teh sredstev na podlagi izkazanih potreb in v mejah proračuna večje in manjše podpore ljudsko-izobraževalnim ustanovam, da se omogoči v vsej državi pravilna, enakomerna in sestavna ljudska izobrazba. Za podeljevanje državnih podpor za ljudsko izobraževalno akcijo veljajo naslednje smernice:

1. Kdo more prositi za državno podporo? Za državno podporo za državljansko - izobraževalno delo morejo prositi krajevni prosvetni odbori, okrajni (mestni) prosvetni odbori, župni prosvetni odbori in prosvetna društva, ki z uspehom razvijajo svoje delovanje v smislu zgoraj citiranega zakona z dne 7. febru- arja 1919. Za državno podporo za javno občinsko knjižnico morejo zaprositi knjižnični odbori, ali kjer jih ni, predstavniki občin, na Slovaškem pa tudi društva, ki se zavežejo ustanoviti svojo javno ljudsko knjižnico.

2. Kako je pošiljati prošnje za podpore. Prošnje za državno podporo za ljudsko izobraževalne namene se vlagajo na ministrstvo prosvete v Pragi. Ako se prosi za podporo za ljudsko izobraževalno delo v lokalni občini se sicer prošnja naslovi na prosvetno ministr-stvo, vendar se jo pošlje pristojnemu krajev- nemu prosv. odboru v potrdilo. Ta jo pošlje

4. Stanovsko politični odsek — Mrak, Siherl.

Ostanek Franc, predsednik.

Trobiš Stefan, tajnik.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO LOGATEC je zborovalo dne 13. aprila 1935. v osn. šoli na Rakeku.

Predsednik otvori zborovanje, se spomni 85 letnice T. G. Masaryka, predsednika Čeho-slovaške republike in češko - jugoslovenske vzajemnosti, ki se je najlepše pokazala ob tej skupni proslavi.

Iz poročil tov. tajnika in blagajnika je bilo članstvo izčrpnou poučeno o delu sekcije in društva.

Tov. Fr. Mercina je podal v gospodar-skem referatu pregled vseh naših gospodar-skih ustanov in koristi, ki jo imajo od njih člani zadrružniki in sploh ves stan.

Reorganizacija bodočih zborovanj se bo vršila v smislu predloga sekcije. Izvolili in konstituirali so se sledeči odseki:

1. Odsek za nadaljevalno šolstvo in po-vzdigo vasi. (Vodi tov. Dolgan.)

2. Gospodarski odsek. (Vodi tovariš Fr. Mercina.)

3. Šolskoupравни in pedagoški odsek. (Vo-di tov. Suštaršič.)

4. Stanovsko politični odsek. (Vodi tov. Winkler.)

Sklepi:

1. Učiteljs-tvo naj se oklene naših gospo-darskih institucij, naj se vpiše po možnosti vsak kot zadrružnik ter naj se jih poslužuje.

2. Za poverjenika »Samopomoči« za deča se izvoli tov. Hladnik.

3. Izvenšolsko delo je v principu ono, ki se opravlja iz idealizma v korist naroda in države splošno, posebej v korist naši vasi in njenemu povzdigu, pa tudi za povzdigo šol-stva in drugih narodno-kulturnih in obramb-nih organizacij. Tako delo je nenagrajeno. Ocena izvenšolskega dela naj odpade. Plača-no delo ni izvenšolsko delo.

4. Obvezno bolniško zavarovanje se od-kloni.

5. Odtegotanje uslužbenskega davka od stanarin potom kr. banske uprave smatra učit-eljs-tvo kot nepravilen in nezakonit postopek. Sekcija naj intervenira v smislu priložene re-solucije.

6. Sekcija naj intervenira, da se mesečni prejemki izplačujejo tudi na deželi l. vsakega meseca.

7. Stanarina, ki se je svoj čas nezakonito odtegovala učiteljskim pripravnikom, naj se izplača. Sekcija naj tudi to zadevo ne izgubi iz vida.

Resolucija k točki 5:

Davek plačuje oseba, ki prejeme dobi-va, ali organizacija, ki prejeme oddaja. V danem primeru pa ni ne eno ne drugo kr. ban. upr. ker ona stanarine ne prejema in je tudi ne oddaja.

Mnogi učitelji (-ice) ne prejemajo stana-rine redno, včasih leto in še več prav nobene. Ako se tedaj izvaja določba kr. banske upra-ve, nastane lahko primer, da bo moralo učit-eljs-tvo plačevati davek za nekaj, česar ni prejelo.

Dosledno bi bilo, da bi kr. banska uprava stanarino tudi izplačevala, če hoče odtegotati uslužbenski davek.

Z ozirom na to prosimo sekcijo JUU Ljubljana, da skuša preprečiti odtegotanje uslužbenskega davka za stanarino pri plačah, ali pa izposlovati, da se stanarine izplačujejo potom kr. banske uprave že pri nakazilu plače.

Doljak Valentin, predsednik.

Hrastnik Rado, tajnik.

pristojnemu okrajnemu prosvetnemu odboru, ki prošnjo natančno prouči in jo pošlje mini-strstvu prosvete v rešenje (na Slovaškem se pošlje prošnjo za podporo referatu minist-rstva prosvete v Bratislavi).

Ministrstvu prosvete (oziroma njegovemu referatu v Bratislavi) morejo direktno pošil-jati vse najrazličnejše prošnje za podporo v ljudsko - izobraževalnih zadevah edino le okr. prosvetni odbori, glavni odbori po vsej drža-vi se nahajajočih prosvetnih društev, dalje tudi najrazličnejše prosvetne korporacije glavnega mesta Prage (vendar velja za te kor-poracije navedena ugodnost le do preklica).

Prošnje za take podpore, ki zadevajo in-terese več okrajev, je pošiljati potom posre-dovanja onega prosvetnega odbora, v čigar območju naj bo središče one kulturne oziroma prosvetne ustanove.

Vsa poročila okrajnih prosvetnih odbo-rov, krajevnih prosvetnih komisij in drugih po tem zakonu ustanovljenih društev so po-štnine prosta.

3. Katere prosvetne akcije podpira država z denarnimi podporami.

Ministrstvu prosvete v Pragi (oziroma njegovemu referatu v Bratislavi) morejo biti po 2. točki te odredbe poslane najrazličnejše prošnje za državno podporo za ljudsko - izobraževalne namene. Vendar pa podeljuje mi-nistrstvo prosvete le naslednjim prosvetnim akcijam denarne podpore:

a) za posamezna državljansko - vzgojna predavanja (ciklus najmanj 4 predavanj) v občinah z manj kot 500 prebivalci;

b) za cikle državljansko - vzgojnih pre-davanj, za izobraževalne govorniške tečaje in predavanja, za delovanje okrajnih (mestnih) prosvetnih odborov, za ljudsko-izobraževalne ustanove (tečaji in večbe) namenjene strokovni izobrazbi pa samo tedaj, ako so le te združene z državljansko - vzgojnimi in vse-stransko izobraževalnimi ustanovami;

(Dalje prihodnji.)